

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Coompanions remissvar gällande "Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet"

(SOU 2016:72)

Coompanion är en företagsrådgivande organisation för människor som vill starta företag tillsammans, i kooperativa verksamheter. Vi verkar för regional utveckling och driver entreprenörs- och utvecklingsprojekt med den kooperativa värdegrunden som en grund. Vi finns på 25 platser i landet och är representerade i Sveriges samtliga län. Coompanion breddar entreprenörskapet och ger människor som vill förverkliga företagsidéer tillsammans skräddarsydd information, företagsrådgivning och utbildning - från idé till framgångsrikt företagande. Kooperativt företagande är entreprenörskap på alla nivåer och kan bedrivas i ekonomisk förening, aktiebolag eller handelsbolag. Oftast startar kooperativa verksamheter i form av ekonomisk förening. Coompanion har ca 100 medarbetare samt ägs och styrs lokalt av över 1100 medlemmar vilka precis som vi, vill verka för ett demokratiskt företagande där samarbetet och allas engagemang är rena drivhuset för ekonomisk, social och hållbar tillväxt.

Coompanion **välkomnar** regeringens initiativ att utreda hinder och möjligheter att förbättra och utveckla innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige. Coompanion har länge arbetat för bättre förutsättningar för samhällsentreprenörer, sociala företag och ger rådgivning till affärskraft utifrån sociala innovationer. Vi välkomnar därför speciellt utredningens fokus på entreprenörskapets roll i samhällsutmaningarna och uppfyllandet av FNs globala mål. Vi saknar dock en breddad analys av behovet av mångfald av associationsformer och verksamheter för ett brett företagande och näringsliv.

Coompanion håller med utredningens analys om globaliseringens och digitaliseringens effekter på innovation och entreprenörskap samt anser att dessa utmaningar med enkelhet kan förvandlas till möjligheter om rätt verktyg skapas för förbättrat entreprenöriell organisering i relation till dessa. Vi anser särskilt att utredningens rekommendation om att **se över kommunal verksamhet i syfte att undvika konkurrensbegränsningar samt förstärka utmaningsrätten** är välkommet. Detta gäller inte minst då samhällsutmaningar svaras upp emot genom entreprenörskap, inkluderande etablering på arbetsmarknaden och energiförsörjning. Kooperativ organisering kan många gånger vara mer effektivt än offentlig verksamhet.

Coompanion anser **inte att regelbördan nödvändigtvis är en primär tillväxthämmande faktor** för små och nystartade företag. Vi anser att Tillväxtverket, tillsammans med oss företagsrådgivande organisationer, på senare år avsevärt underlättat för nystart och tillväxt genom samordning av olika myndigheter och plattformar, inte minst genom verksamt.se och liknande initiativ. Coompanion **efterfrågar snarare mer innovativa lösningar och verktyg** för att skapa snabbare tillväxt i små och nystartade företag, såsom t.ex. ett CSN för företagare gällande finansiering samt minska risktagandet vid nystart i form av t.ex. anpassade trygghetssystem. Även att vi inte anser att det generella företagsregelverket är det primära problemet, finns det extrema svårigheter inom regelverket kopplat till offentligt finansierade branscher såsom HVB hem, skolor, vårdföretag och LSS vilka som nästan gör det omöjligt att starta eller göra innovationer inom området. Detta hämmar den fria konkurrensen, tillväxten och mångfalden. Dessa branscher är hårt reglerade och utgår från stora aktörers villkor och inte nya och mindre aktörer.

Coompanion **välkomnar utredningens förslag om förbättrade möjligheter för företagare att få en andra chans**. Vi anser att utredningens förslag på området avsevärt skulle förenkla rekonstruktion och vitalisering av företag och verksamheter. Vi håller med utredningen att rädslan för att misslyckas påverkar motivationen för personer att strata och utveckla företag negativt. Därför välkomnar vi utredningens rekommendationer om ytterligare analys av skatterättsliga företrädaransvaret, kreditföretagens hantering av betalnings-anmärkningar samt finansiell stabilitet hos leverantörer vid upphandling.

Coompanion välkomnar utredningens fokus och förslag på underlättande av företagsrekonstruktioner, men anser att utredningen skulle kunna föreslå mer konkreta åtgärder. Som ett resultat av finanskrisen har t.ex. **medarbetarövertagande** vid nedläggning blivit ett vanligt fenomen i flera länder, t.ex. Frankrike, USA och Skottland. Bara i Frankrike har nya medarbetarägda kooperativ ökat och uppgår idag till ca 2 165 stycken som har 43 860 anställda. Under perioden 2008-2012 var ökningen motsvarande 15 %, samtidigt som finanskrisen slog till. Att kraftsamla för att bevara företag är mycket viktigt i ett tillväxtperspektiv. EU-Kommissionen påvisar t.ex. i en studie att det i genomsnitt bevaras fem jobb i varje mindre företag som skiftas, medan nya företag i genomsnitt alstrar två nya jobb. Coompanion deltar i ett internationellt EU-projekt som under 2017 kommer att rulla ut en kampanj i Sverige med erfarenhet från främst Frankrike för medarbetarövertagande vid rekonstruktion och ägar- eller generationsskifte. I syfte att underlätta medarbetarövertagande behövs olika insatser i form av utbildning av konkursförvaltare och regelförenkling vid aktie, eller associationskifte.

Som vi skriver ovan välkomnar Coompanion utredningens perspektiv på entreprenörskap och innovation för att bemöta samhällsutmaningar. Vi saknar dock **inkludering av samhälls-entreprenörernas roll och den sociala ekonomins** (kooperativ, föreningar och stiftelser) **bidrag till sociala innovationer**. Därför efterfrågar Coompanion en fördjupad och breddad analys av entreprenörskap och innovation för att bemöta samhällsutmaningar. För 100 år sedan var den sociala ekonomin den enda reella entreprenöriella kraften för sociala innovationer med idag vedertagna verksamheter såsom sjuksköterskeutbildning, hemtjänst, bibliotek och förskolor. Idag står sektorn för nya sociala innovationer såsom t.ex. motverkande av globala sociala klyftor (Fairtrade), minska arbetslöshet (arbetsintegrerande sociala företag), integration och förnybar energiproduktion. Samhälls-entreprenörer och sociala företag kan med rätt verktyg utgöra en viktig del av svenskt företagande och en avgörande faktor i utredningens ambitioner om samhällsförändrande entreprenöriellt tänkande. Coompanion är den naturliga företagsrådgivaren för sambandet mellan samhällsbehoven och de entreprenöriella möjligheterna.

Coompanion anser att paletten av **företagsfrämjare tjänar på att bestå av ett stort antal aktörer och insatser**. Vi menar att en ytterligare centrering av stödet till entreprenörer och företagare riskerar att fokusera alldeles för entydigt och att ambitionen av utredningen med att bredda det entreprenöriella perspektivet motverkas av den utvecklingen. Vi understryker vikten av **likvärdiga och jämlika villkor** när det gäller **tillgång till rådgivning** i det företagsfrämjande systemet. Det är viktigt att det företagsfrämjande systemet tar tillvara på alla människors entreprenörskap och företagsamhet, inkluderande de mer otraditionella entreprenörerna, vilka ofta är vår målgrupp. Likaså måste det efterstavas att resurser fördelas jämnt till kvinnors respektive mäns företagande oavsett om det rör sig om finansiella resurser eller andra resurser i systemet.

Vi håller med utredningen om att det behövs en tydligare ansvarsfördelning mellan nationella och regionala aktörer och **välkomnar en behovskartläggning** om strukturer och funktioner. Vi vill dock poängtera att detta måste ske i nära samverkan med oss företagsfrämjande aktörer i syfte att bredda perspektivet. Bland annat har företagsfrämjande organisationer en viktig roll i förhållande till attityder gällande företagande som en lösning på samhällsproblem där vår erfarenhet är att tjänstemän har svårt att se entreprenörskap och företagande som en lösning. Vi välkomnar även ett tydligare fokus på effektutvärdering och vill lyfta fram den effektmodell Tillväxtverket utvärderar Coompanions insatser.

Coompanion håller med utredningen om att de offentliga innovationsfrämjande insatserna bör om möjligt prioritera de globala utmaningarna och **fördelas efter regioners behov**. Coompanion är idag lokalt förankrade på 25 platser i Sverige och vill därför poängtera att behovet väl kan skilja även inom regioner. Vi håller med utredningen om att företagsfrämjandet **bör organiseras utifrån nyetablering, tillväxt och tillämpad FoU** samt att ansvaret för samordning av främjandeinsatser ska läggas hos ett fåtal aktörer med Näringsdepartementet som huvudansvarig. Vi understryker vikten av **mångfald i associationsform** och verksamhet för att få en bredd av företagsfrämjande aktörer i Sverige.

Gordon Hahn
Ordförande Coompanion Sverige

COOMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

Coompanion Sverige
Skånegatan 61
116 37 Stockholm
www.coompanion.se